

Προϋποθέσεις συγκρότησης Δυνητικών Κοινοτήτων Μάθησης με σκοπό τη συνεργασία και τη μείωση της επιθετικότητας των μαθητών

Στέφανος Νικηφόρος

nikiforos@ionio.gr

Δάσκαλος

Μεταδιδακτορικός ερευνητής

Τμήμα Πληροφορικής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Πλατεία Τσιριγώτη 7, 49100, Κέρκυρα, Ελλάδα

2ο Π.Ε.Κ.Ε.Σ.
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΤΗΛΕ-ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ
Η ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ
ΣΤΗΝ ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΠΟΧΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ:
ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

Σύνοψη

- Εισαγωγή - Θεωρητικό υπόβαθρο
- Μεθοδολογία
- Μελέτες περίπτωσης
- Αποτελέσματα - Συμπεράσματα

Θεωρητικοί άξονες

κοινωνικοπολιτισμικές
θεωρίες μάθησης
(πλαίσιο)

ΔΚΜ

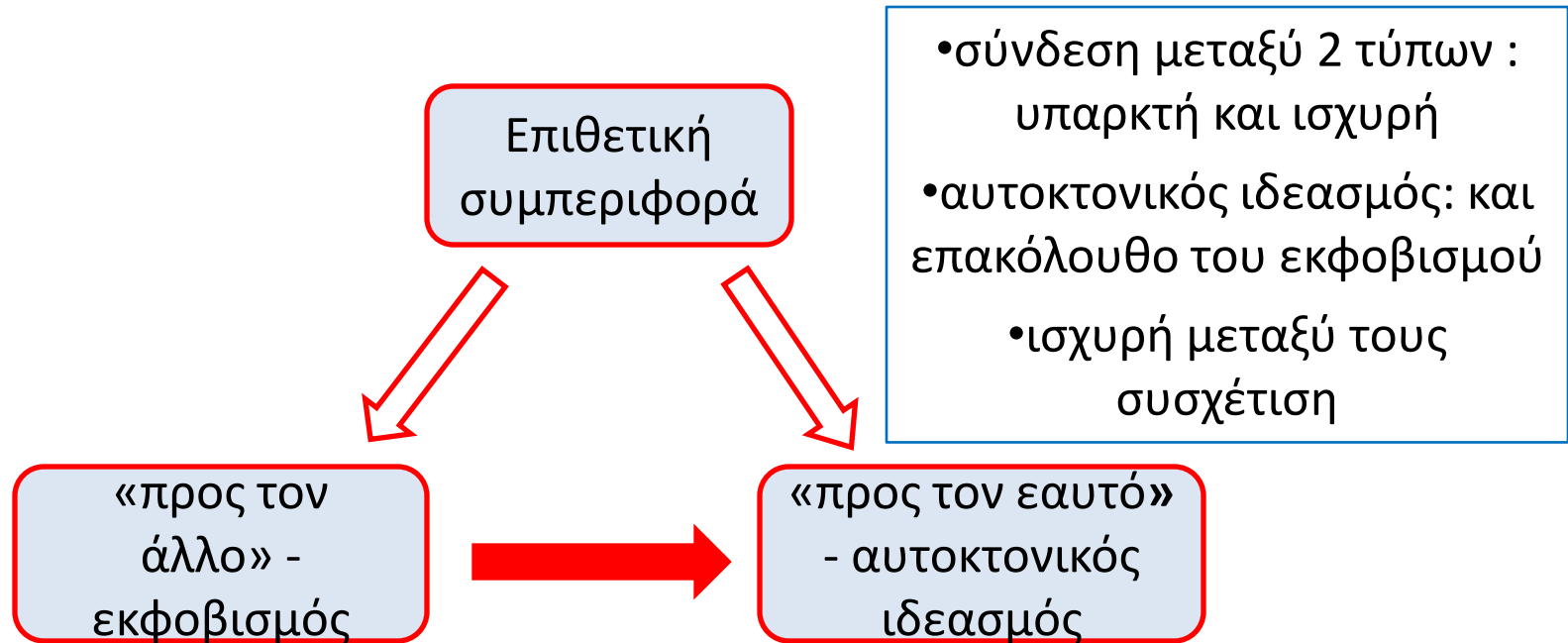
εσωτερικός
λόγος

συνεργατική μάθηση

ρόλος δασκάλου

επιθετική συμπεριφορά

μελέτη & ανάλυση
επιθετικής
συμπεριφοράς

εκφοβισμός: προγνωστικός παράγοντας για αυτοκτονικό ιδεασμό (και για θύματα, και για θύτες)

Εκφοβισμός

- Ορισμός:
μια επιθετική, **σκόπιμη** πράξη ή συμπεριφορά που εκδηλώνεται από ένα άτομο ή ομάδα ατόμων **επαναλαμβανόμενα**, έχει διάρκεια στο χρόνο και απευθύνεται σε ένα άτομο (θύμα) που **δεν μπορεί** να υπερασπιστεί εύκολα τον εαυτό του
- Διαφορά του εκφοβισμού με τις συνηθισμένες διαμάχες μεταξύ των παιδιών:
 - ✓ επαναληψιμότητα
 - ✓ ανισορροπία ισχύος μεταξύ του θύτη και του θύματος

Ρόλοι

- θύτης
- θύμα
- παριστάμενοι

Υποστηρικτής (θύματος)

Ενισχυτής (θύτη)

Ουδέτερος

Οι ρόλοι είναι εναλλασσόμενοι και δυναμικοί

Ψηφιακός εκφοβισμός:

- μεγάλος αριθμός ακούσιων ή εκούσιων μαρτύρων (bystanders) -
- πολύ συχνά δε γνωρίζουν το θύμα

Ψηφιακός Εκφοβισμός (Cyberbullying)

Επαναληψιμότητα

μεμονωμένο γεγονός: ορατό σε χιλιάδες μάρτυρες (κοινωνικά δίκτυα)-βλάβη στο θύμα ακόμα και αν δεν επαναληφθεί στο μέλλον

- Ασυμμετρία δύναμης μεταξύ θύτη και θύματος:
- ✓ ηλεκτρονικά μέσα: δεν απαιτούν δύναμη (φυσική-σωματική)
- ✓ ακόμη και ένα άτομο, μέσα στη μυστικότητα του δωματίου του, χωρίς ιδιαίτερες φυσικές ικανότητες, μπορεί να εκδηλώσει συμπεριφορές εκφοβισμού σε έναν απεριόριστο αριθμό θυμάτων, ακόμα και με λίγες διαδικτυακές επαφές

Γλώσσα: κυρίαρχο μέσο έκφρασης ψηφιακού εκφοβισμού

Κοινότητες

- αμοιβαία ενδιαφέροντα, πεποιθήσεις, αρχές, ιδέες
- συμμετοχή, υποστήριξη και επικοινωνία: θεμελιώδη οφέλη για τα μέλη
- μέλη: αναπτύσσουν κοινό κώδικα επικοινωνίας, ένα γλωσσικό ιδίωμα, απαραίτητο για την επικοινωνία εντός της κοινότητας

εργαλείο διευκόλυνσης αλληλεπίδρασης, οικοδόμησης κανόνων και δημιουργίας ηθικού κώδικα

Κοινότητες Μάθησης

- Μέλη : επικοινωνία και συνεργασία – εξυπηρέτηση εκπαιδευτικών αναγκών
- δεν είναι ομάδες που απλά μαθαίνουν μέσω συνεργατικών διαδικασιών
- Οικοδόμηση : χρονοβόρα
- Μέλη (κοινές πεποιθήσεις, αξίες και εμπιστοσύνη): αλληλεπιδρούν και δημιουργούν την κοινή τους ιστορία
- κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και επικοινωνία = ενίσχυση αίσθησης κοινότητας - συσχετίζεται αρνητικά με εγκληματικότητα και θυματοποίηση

Κοινότητες Μάθησης

- συστηματική διδασκαλία (ενεργή συμμετοχή δασκάλου/-ας & δραστηριότητες επίλυσης προβλήματος - problem-based activities): συμβάλλει στη δημιουργία ΚΜ, οι οποίες με τη σειρά τους συμβάλλουν στην τροποποίηση της συμπεριφοράς
- η συστηματική διδασκαλία αποτρέπει την επιθετική συμπεριφορά στις ΦΚΜ

Δυνητικές Κοινότητες Μάθησης

- συνεχής και σταθερή κοινότητα εκπαιδευτικών-εκπαιδευομένων
 - εγκαθιδρυμένη στο διαδίκτυο
 - μοιράζονται και αναπτύσσουν:
 - μία αλληλεπικαλυπτόμενη βάση γνώσης
 - ένα σύνολο πεποιθήσεων, αξιών, ιστορίας και εμπειριών
- εστιασμένο στη συλλογική ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων μέσα από αυθεντικές δραστηριότητες

ΔΚΜ

- Αίσθηση κοινότητας: μπορεί να υπάρχει, δεν είναι εξασφαλισμένη
- Σχεδιασμός έργου & δραστηριοτήτων και παιδαγωγική μέθοδος: κρίσιμοι παράγοντες - το μέσο δεν είναι
- συνδυαστική ή υβριδική μάθηση (εκτός διαδικτύου δραστηριότητες υλοποιούμενες σε ΦΚΜ, που επεκτείνονται σε ΔΚΜ): πιο ισχυρή αίσθηση κοινότητας σε σύγκριση με τα μεμονωμένα παραδοσιακά ή online μαθήματα
- γλώσσα κοινό σύστημα συμβόλων - βασικό στοιχείο για μια κοινότητα
- κοινωνικοπολιτισμικές θεωρίες: «εσωτερικός λόγος»
- δάσκαλοι/-λες: έμφαση στην οικοδόμηση αίσθησης κοινότητας

ΔΚΜ

- δυνατότητα ταυτοποίησης ατόμων
- δυνατή η επιθεώρηση της συμπεριφοράς, είτε μέσω του λόγου του (διάλογοι), είτε μέσω των ενεργειών σε τεχνουργήματα
- ψηφιακά ίχνη: βοηθούν να γνωρίσουμε την ιστορία της κοινότητας
- συμμετοχή ανεξάρτητα από απόσταση ή χρόνο, ακόμα και για άτομα με ειδικές ανάγκες
- πρόκληση: πιθανότητα εκδήλωσης επιθετικής συμπεριφοράς

Συνεργατική μάθηση

- Web 2.0: μετάβαση από ατομική μάθηση σε συνεργασία και κοινωνική αλληλεπίδραση
- Μέλη KM: ενεργά - επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν με άλλα μέλη, καθώς και με τα τεχνουργήματά τους - δημιουργούν γνώση μέσω των ενεργειών και των διαλόγων τους
- συνεργατική μάθηση: συνδέεται στενά με τις κοινότητες - εμφανίζεται όταν τα άτομα συμμετέχουν ενεργά σε μια κοινότητα, στην οποία η μάθηση λαμβάνει χώρα μέσω συνεργατικών προσπαθειών
- ενεργή δέσμευση: επιτυγχάνεται μέσω της δημόσιας συζήτησης - κεντρικός τρόπος για μια κοινότητα να επεκτείνει τις γνώσεις της

Αποτέλεσμα: οι κοινότητες σχηματίζουν το δικό τους λεξιλόγιο, τον δικό τους κώδικα επικοινωνίας

Ανάλυση γλώσσας

- παρέχει πληροφορίες σχετικά με την κουλτούρα μιας κοινότητας
- δυνατότητα ανάλυσης διαδικασιών, αξιολόγησης αποτελεσμάτων και αποκάλυψης συμμετοχής των μελών

Εσωτερικός Λόγος - Inner Speech

- Λόγος 'προς τον εαυτό' και 'για τον εαυτό'
- Ως εξωτερικός λόγος, μεταξύ ανθρώπων που μοιράζονται μια κοινή ζωή. Είναι κατανοητό μόνο από τα άτομα που συμμετέχουν στη δημιουργία.

Vygotsky, 2008

μετατροπή ΦΚΜ σε ΔΚΜ (σε περιβάλλοντα CSCL):

- όχι απλή μεταφορά σε ένα νέο πλαίσιο
- Οι παλιές πρακτικές εμπλουτίζονται, ενισχύονται και προσαρμόζονται στο νέο ψηφιακό περιβάλλον

Συνεργασία:

- δεν αποτελεί προϋπόθεση στα ψηφιακά περιβάλλοντα
- Η τεχνολογία προσφέρει το μέσο, χωρίς να διασφαλίζει ότι θα συμβεί η αλληλεπίδραση και η συνεργασία

Πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ

α) η δυνητικοποίηση (virtualization);

β) η συστηματική διδασκαλία;

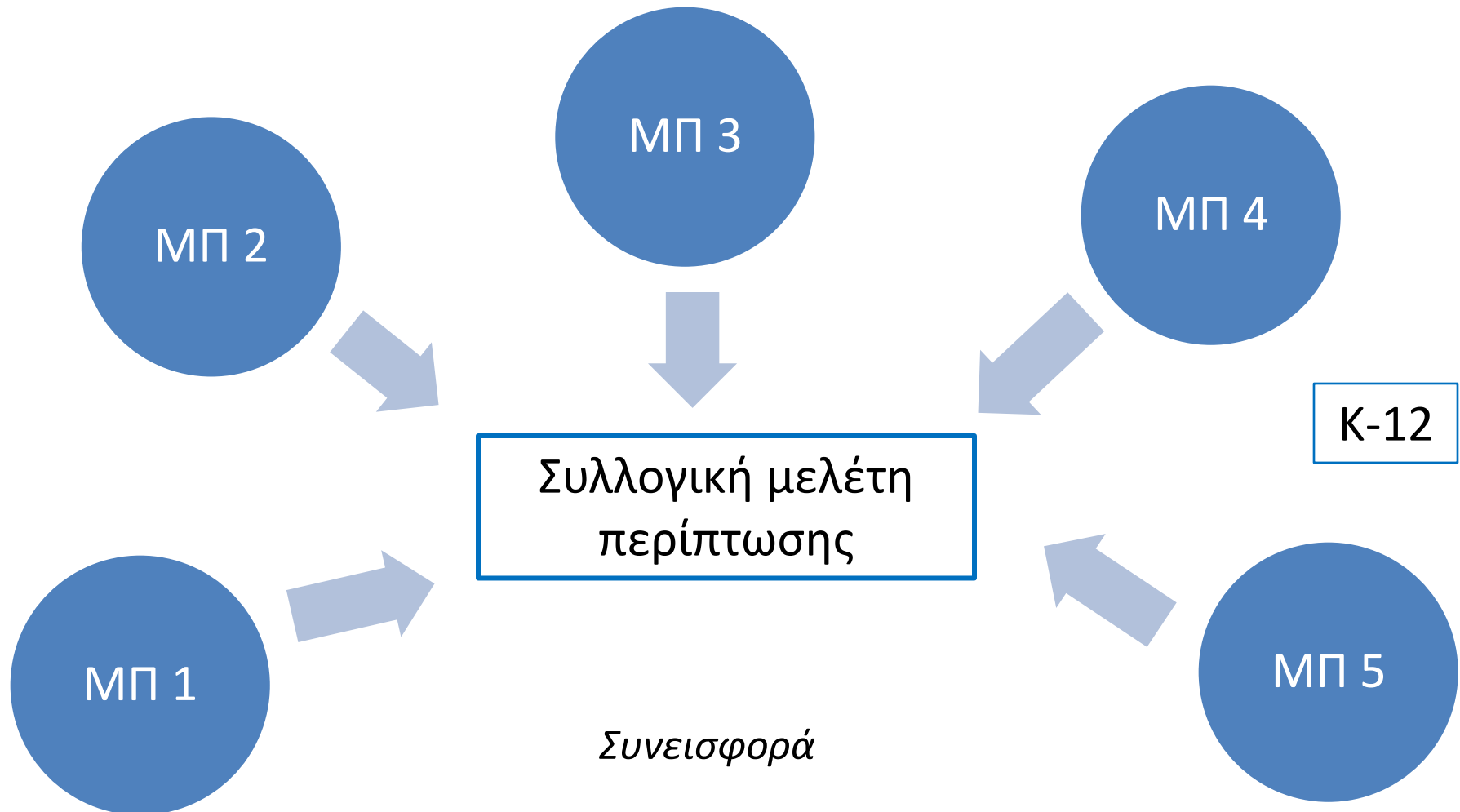
γ) η συνεργατική μάθηση;

δ) η ένταξη επιθετικών μελών;

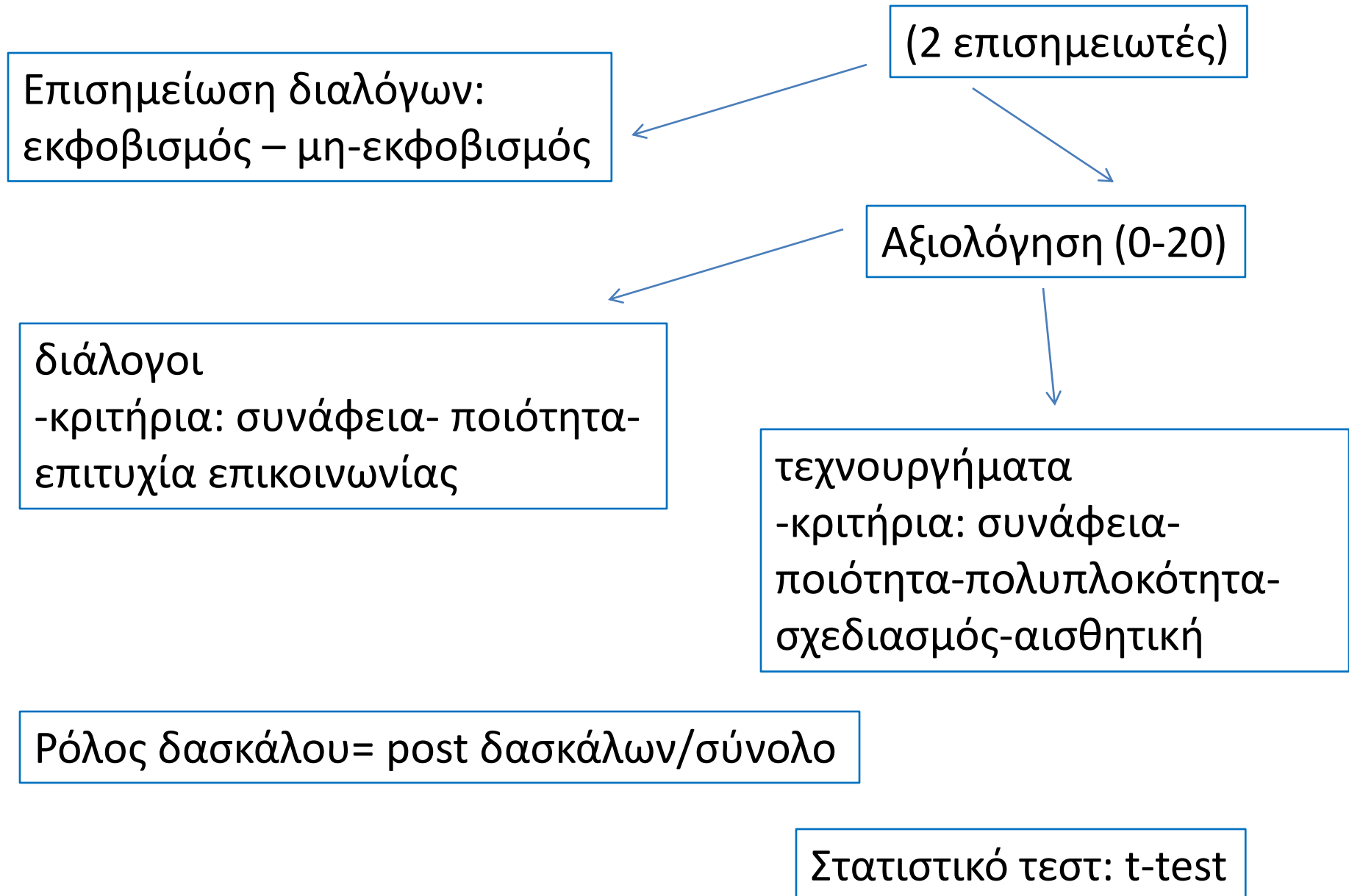
Μεθοδολογία υλοποίησης

- ομάδες εργασίας 3-4 ατόμων
- Επιλογή θεμάτων και ομάδων: ελεύθερη βούληση
- διαδικτυακή συνεργατική πλατφόρμα (wiki):
 1. μεταφόρτωση τεχνουργημάτων
(βίντεο, κείμενα, παρουσιάσεις, φωτογραφίες)
 2. φόρουμ συνομιλίας

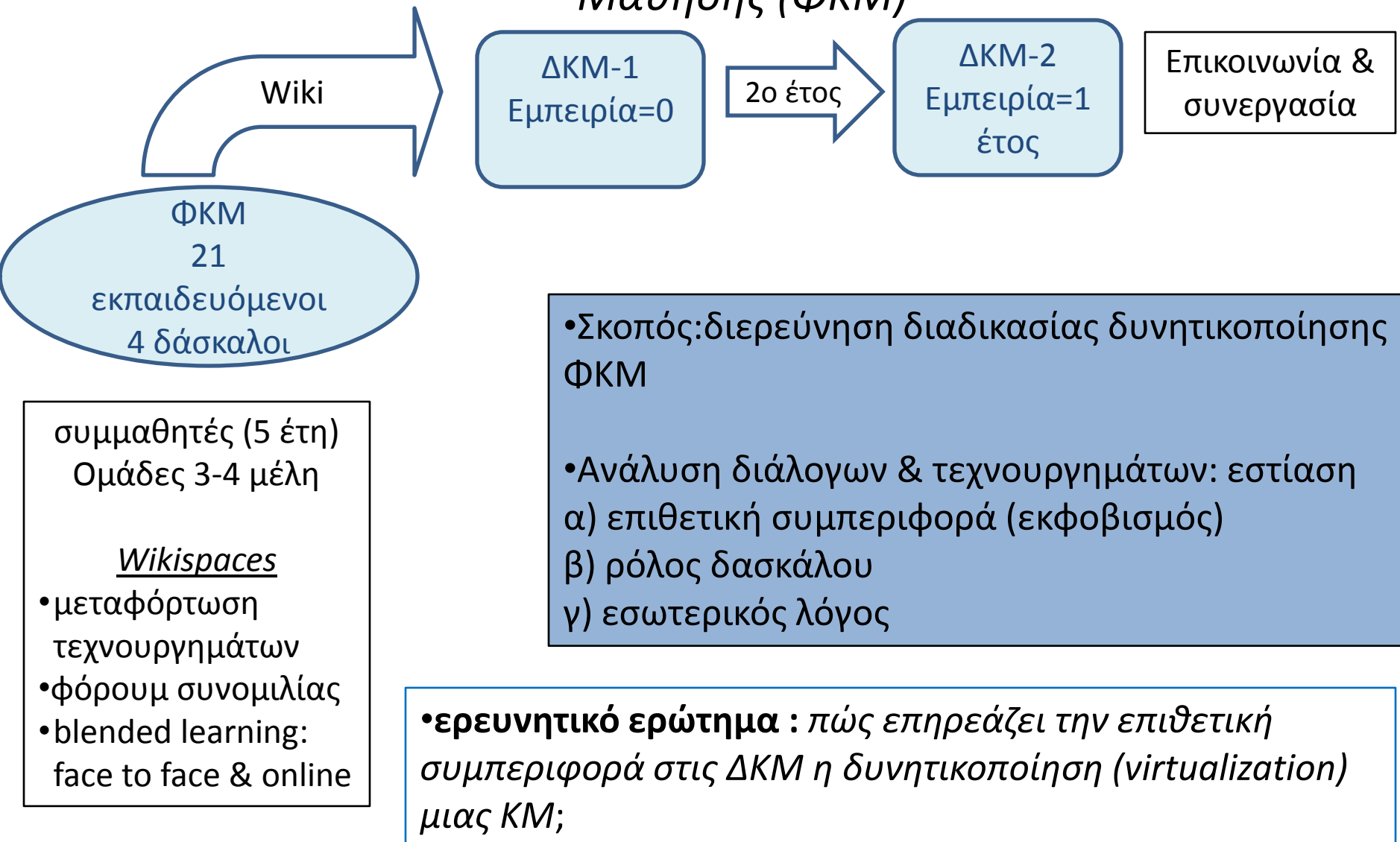
- Εμπλουτισμός: αυθεντικές δραστηριότητες (επισκέψεις σε μουσεία, ιστορικούς χώρους ή δημιουργία έργων ζωγραφικής και βίντεο)
- Συνεργασία: είτε ΦΚΜ είτε (κυρίως) Wiki
- μεικτή ή υβριδική μάθηση (blended learning): πρόσωπο με πρόσωπο διάδραση & online δραστηριότητες
- δραστηριότητες πρόσωπο με πρόσωπο (offline activities): δημιουργία δεσμών - ανατροφοδότηση- ενίσχυση-ανταμοιβή - θετική επιρροή (αίσθηση δυνητικής κοινότητας)

- μελέτη & ανάλυση επιθετικής συμπεριφοράς στις ΔΚΜ
- πραγματικές εκπαιδευτικές συνθήκες
- ποικιλία συμμετεχόντων υπό διαφορετικές συνθήκες
- συλλογή αυθεντικών ποιοτικών ανθρωπιστικών δεδομένων

ΜΠ1: διαδικασία δυνητικοποίησης (virtualization) Φυσικής Κοινότητας Μάθησης (ΦΚΜ)

Αποτελέσματα ΜΠ1

- ίδιοι συμμετέχοντες
- μείωση διαλόγων : 35%

	ΔΚΜ-1	ΔΚΜ-2
Ποσότητα διαλόγων	1167	755
Συμφωνία επισημειωτών	98%	100%
Ποσοστό επιθ. συμπεριφοράς	3,26%*	0%*
Αξιολόγηση διαλόγων	13,25	13,55
Αξιολόγηση τεχνουργημάτων	12,98*	15,60*
Συμμετοχή δασκάλου	28%	30%

* p=0,05

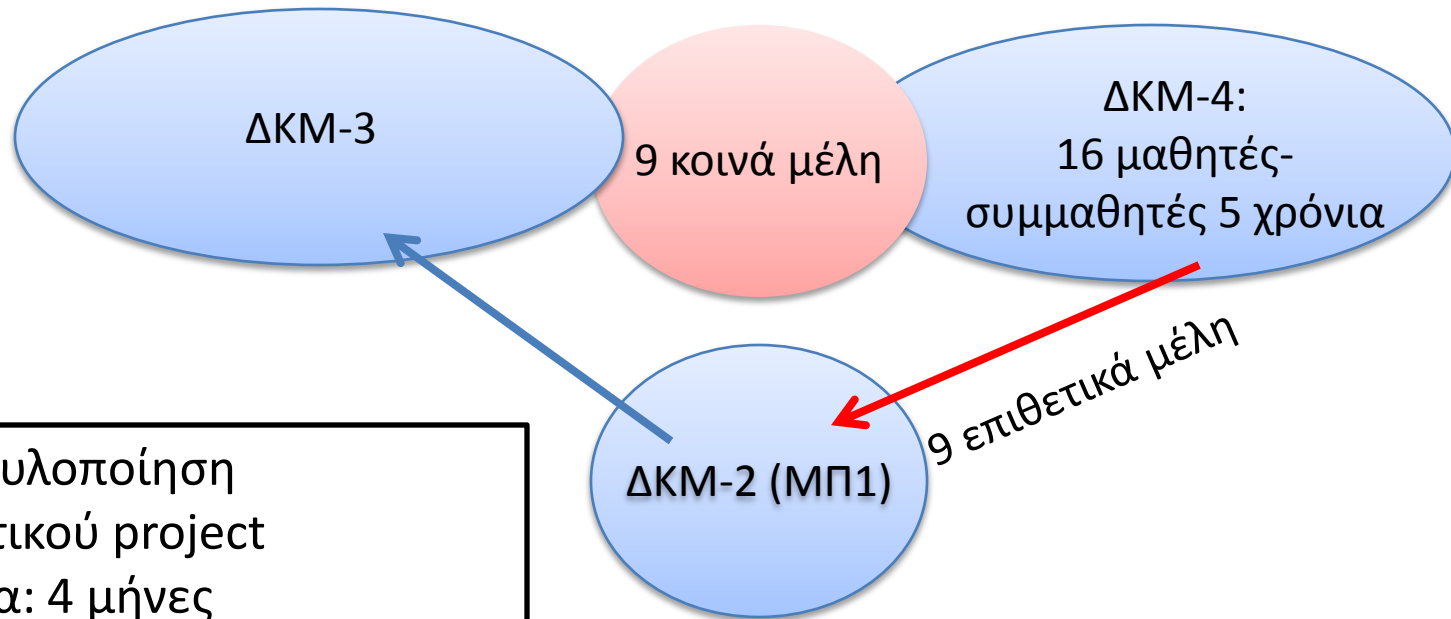
•Κοινότητα ισχυρή: κοινός κώδικας, γλωσσικό ιδίωμα, επικοινωνία και συνεργασία

επιθετικά μέλη:

- επικεντρώνονται στα έργα τους
- αποδέχονται τους κανόνες της κοινότητας

•Μείωση διαλόγων - μείωση συμπεριφοράς εκφοβισμού -δημιουργία ποιοτικότερων τεχνουργημάτων

ΜΠ2: Ενσωμάτωση μελών με επιθετική συμπεριφορά σε ΔΚΜ

ΔΚΜ-3: υλοποίηση πολιτιστικού project
Διάρκεια: 4 μήνες
2 δάσκαλοι
10 ομάδες * 3 άτομα
(2 ΔΚΜ-2 + 1 ΔΚΜ-4)
Μεθοδολογία: όπως ΜΠ1

ΔΚΜ-4: Διάρκεια: 7 μήνες
2 δάσκαλοι
Μεθοδολογία: όπως ΜΠ1

Ερευνητικό ερώτημα :

- πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ η ένταξη επιθετικών μελών;

Αποτελέσματα ΜΠ2

9 μέλη κοινά

σύγκριση διαλόγων: "σιωπή"

ενσωμάτωση επιθετικών μελών : ΔΕΝ
πυροδότησε επιθετική συμπεριφορά στην
κοινότητα

Στη δική τους κοινότητα
συνεχίζουν να είναι επιθετικοί

- ΔΚΜ-3 :δεν αισθάνονται την
ανάγκη να επικοινωνούν πολύ-
συμμαθητές (πάνω από 6 χρόνια)-
ανάπτυξη μοναδικού κώδικα
επικοινωνίας- ικανότητα
συνεργασίας με ελάχιστη ποσότητα
διαλόγων

	ΔΚΜ-3	ΔΚΜ-4
Ποσότητα διαλόγων	83	500
Συμφωνία επισημειωτών	100%	89%
Ποσοστό επιθ. συμπεριφοράς	0%	15,4%
Αξιολόγηση διαλόγων	5,75	5,36
Αξιολόγηση τεχνουργημάτων	15,82*	4,25*
Συμμετοχή δασκάλου	43%*	14%*

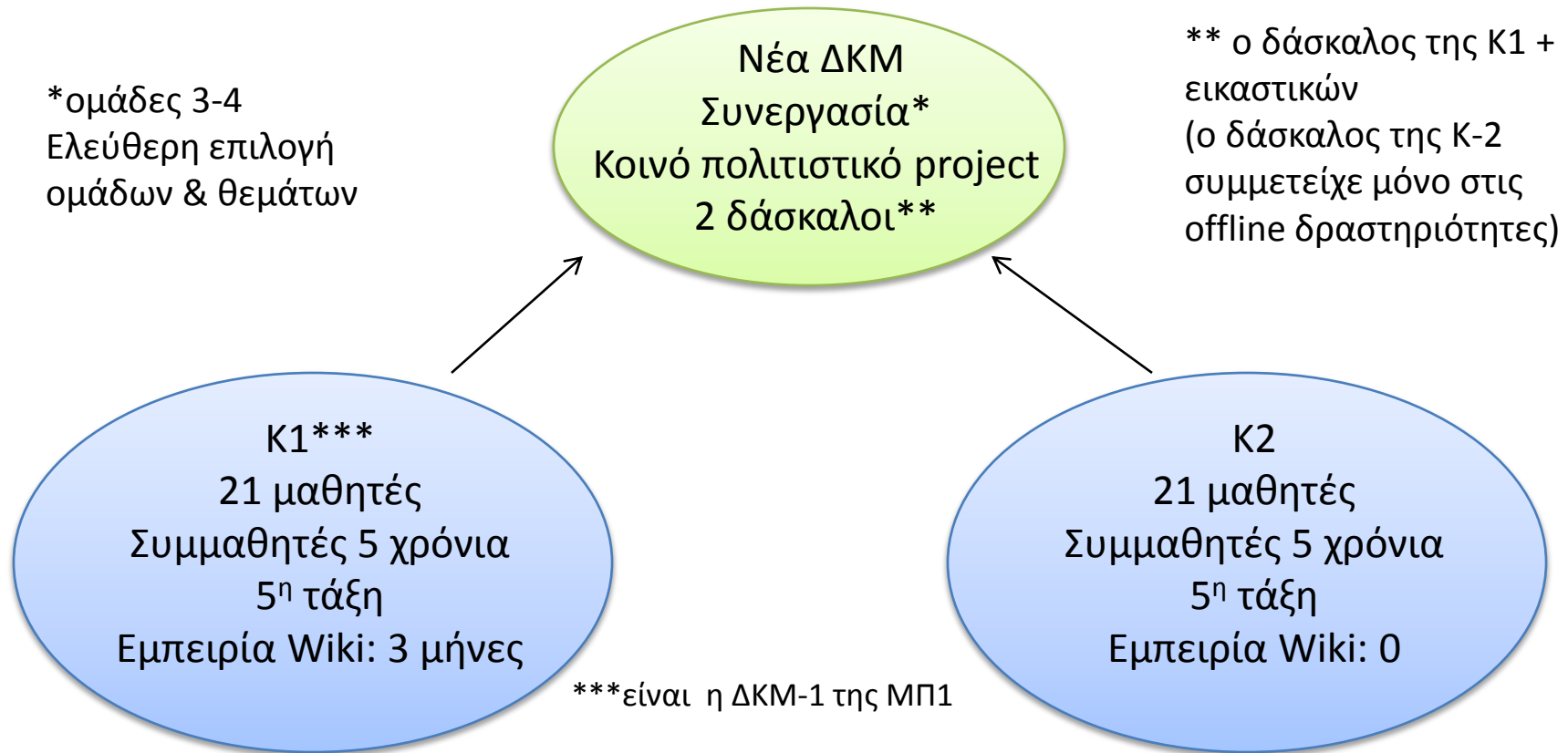
* p=0,05

	ΔΚΜ-3		ΔΚΜ-4	
Συμμετοχή σε διαλόγους	11/83	13%	188/479	38%
Επιθετική συμπεριφορά	0/0	0%	62/77	81%
Ποσοστό	0/0	0%	62/188	33%

Συμμετοχή κοινών «επιθετικών μελών»

- συμμετοχή δασκάλου: στατιστικά
σημαντική διαφορά μεταξύ των ΔΚΜ-
πιθανό να εξηγεί και τη διαφορά στην
εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς

ΜΠ3: Συνεργασία κοινοτήτων

Ερευνητικό ερώτημα :

- πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ η συνεργατική μάθηση (συνεργατικότητα - collaboration);

Αποτελέσματα ΜΠ3

	K1	K2
Συμμετοχή σε διαλόγους	10,17%**	89,83%**
Επιθετική συμπεριφορά	12,96%**	87,04%**
Αξιολόγηση τεχνουργημάτων	8,50	5,58
Αξιολόγηση διαλόγων	13,30*	9,52*
Δημιουργία σελίδων	20,00%**	72,50%**
Συνομιλίες εκτός θέματος	7,64%**	92,36%**

Σύγκριση υπο-κοινοτήτων

•p=0,05 ** p=0,01

	K1	K1 (υπό συνεργασία)
Διάρκεια	7 μήνες	2 μήνες
Συμμετοχή σε διαλόγους	1167	122
Επιθετική συμπεριφορά	3,26%	2,86%
Αξιολόγηση τεχνουργημάτων	12,98**	8,50**
Αξιολόγηση διαλόγων	13,25	13,30
Δημιουργία σελίδων	47	8
Διάλογοι εκτός θέματος	11,31%**	4,99%**

Ποσότητα διαλόγων	1223
Συμφωνία επισημειωτών	88%
Ποσοστό επιθ. συμπεριφοράς	22%
Αξιολόγηση διαλόγων	10,15
Αξιολόγηση τεχνουργημάτων	6,15
Συμμετοχή δασκάλου	2%

Διάλογοι εκτός θέματος	65%
Διάλογοι εκτός θέματος & bullying	90%

• μικρή συμμετοχή δασκάλου:
δάσκαλος K2 δε συμμετείχε - τα μέλη "χάνουν το στίγμα" : φλυαρούν "εκτός θέματος" - προστριβές και συγκρούσεις

Συμπεράσματα

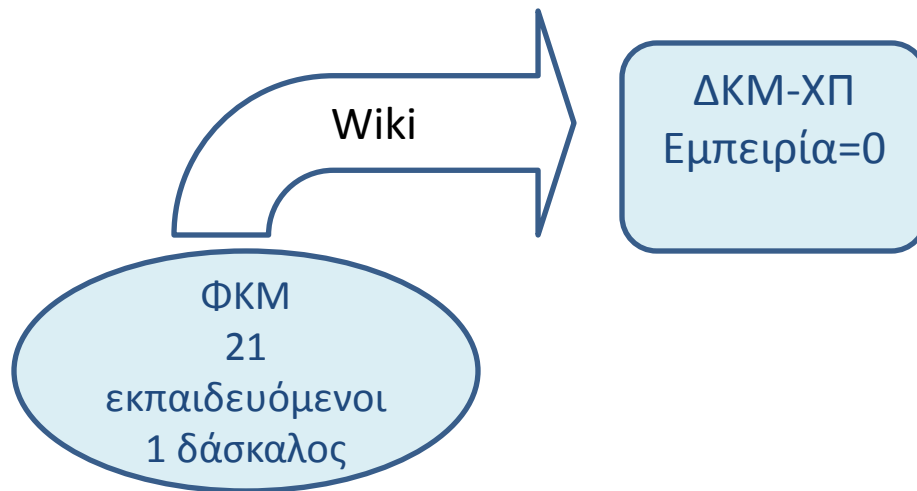
- Υπο-κοινότητες: διαφορετική συνεισφορά (ποιοτικά - ποσοτικά)
- Κ2: πρώτη επαφή με wiki—ενδιαφέρον & περιέργεια= πολλοί διάλογοι & τεχνουργήματα (μη ικανοποιητικού επιπέδου)
- Περισσότεροι διάλογοι: μη-σχετικοί με το θέμα και ταυτόχρονα επιθετική συμπεριφορά

Κ1: εμπειρία χρήσης συνεργατικού περιβάλλοντος (ΜΠ1)- δάσκαλος: συμμετέχει -προσήλωση στο έργο, ανάπτυξη εσωτερικού λόγου- ποιοτικότερη και αποτελεσματικότερη επικοινωνία -ποιοτικότερα τεχνουργήματα -μικρό ποσοστό επιθετικής συμπεριφοράς

Συμπεράσματα

- Μέλη: προσηλωμένα στο στόχο, επικοινωνούν όσο χρειάζεται-επηρεάζονται σε μικρό βαθμό από τη "φλυαρία" και την επιθετική συμπεριφορά της K2
- Δεν επηρεάζουν με θετικό τρόπο την K2
- Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ΜΠ2, φαίνεται ότι ο μεγάλος αριθμός ατόμων δεν επέτρεψε να επιτευχθεί αυτή η επιρροή/ενσωμάτωση στους κοινοτικούς κανόνες

ΜΠ4: δυνητικοποίηση ΦΚΜ, χωρίς "προβληματική"

- δεν υπήρχε συγκεκριμένη εργασία (βασισμένη σε προβληματική)
- Παράλληλη λειτουργία (ίδια χρονική περίοδος) με ΔΚΜ-1 (ΜΠ1)

Ερευνητικό ερώτημα :

- πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ η συστηματική διδασκαλία;

(ενεργός ρόλος δασκάλου/-λας, στοχευμένη δραστηριότητα βασισμένη στην επίλυση προβλήματος -problem-based activities)

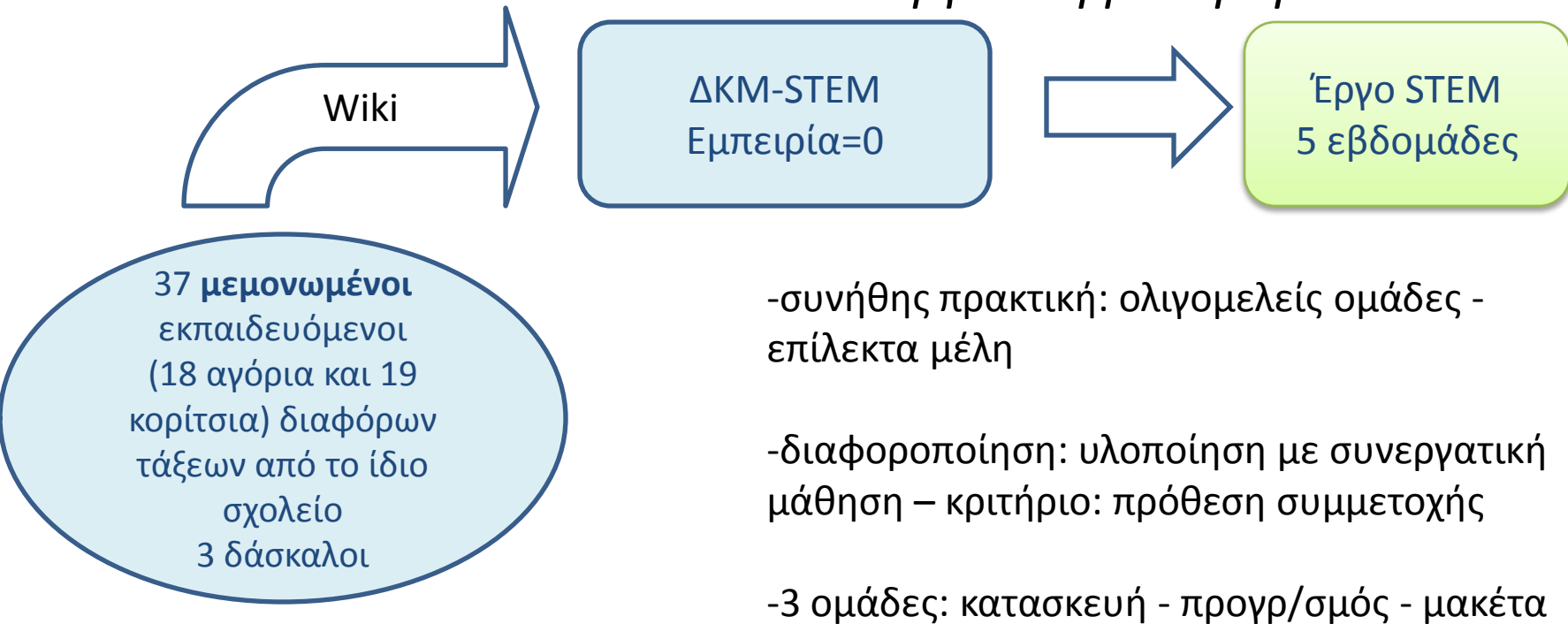
Αποτελέσματα ΜΠ4

- Ενδιαφέρον: ενθουσιασμός αρχικά - σταδιακή μείωση
- έλλειψη ανατροφοδότησης - νέων κινήτρων
- παρότι μικρός αριθμός διαλόγων, επιθετική συμπεριφορά: 9,5%
- έλλειψη στοχευμένης δραστηριότητας: επηρεάζει την ποιότητα τεχνουργημάτων και επικοινωνίας
- ομαδική δραστηριότητα: ανάπτυξη κοινού κώδικα επικοινωνίας- απαίτηση για αποτελεσματική επικοινωνία για να πετύχουν τον κοινό τους στόχο
- ανάπτυξη εσωτερικού λόγου:βασικό χαρακτηριστικό μιας κοινότητας

	* p=0,05 ** p=0,01	ΔΚΜ-1	ΔΚΜ-ΧΠ
Ποσότητα διαλόγων		1167	126
Σύνολο επιθετικής συμπεριφοράς		38	12
Ποσοστό επιθετικής συμπεριφοράς		3%*	9,5%*
Βαθμολόγηση τεχνουργημάτων		12,98**	6,85**
Βαθμολόγηση διαλόγων		13,25**	3,11**
Συμμετοχή δασκάλου		28,10%**	5%**

Σύγκριση ΔΚΜ-1 (ΜΠ1: με «προβληματική») με ΔΚΜ-ΧΠ

ΜΠ5: STEM και συνεργατική μάθηση

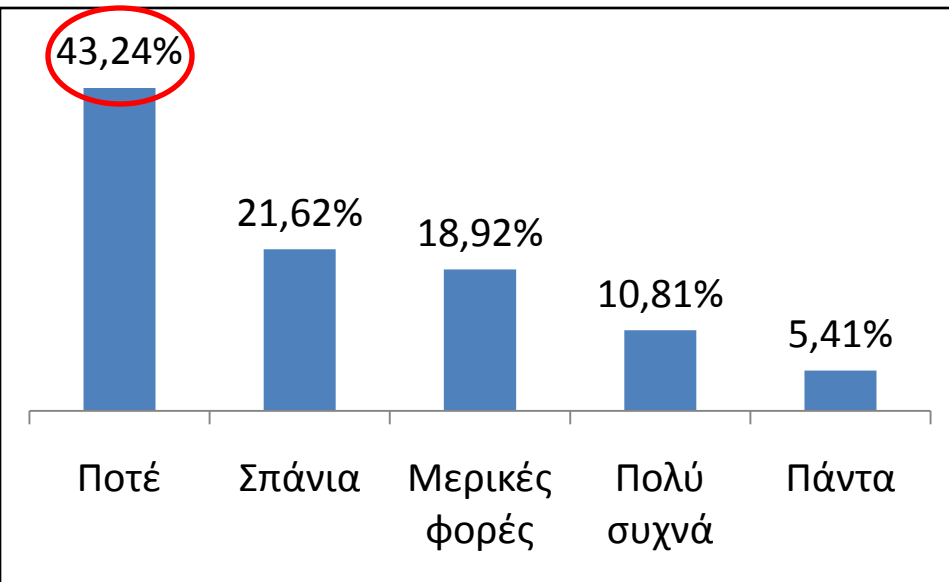

Ερευνητικά ερωτήματα :

- πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ
- i) η συστηματική διδασκαλία και ii) η συνεργατική μάθηση;

Ίδια με ΜΠ4 και ΜΠ3 – **διαφοροποίηση**: μεμονωμένοι εκπαιδευόμενοι, διαφορετικό γνωστικό επίπεδο, ΔΕΝ αποτελούσαν ΦΚΜ στην έναρξη του έργου

επιπλέον:
ερωτηματολόγιο

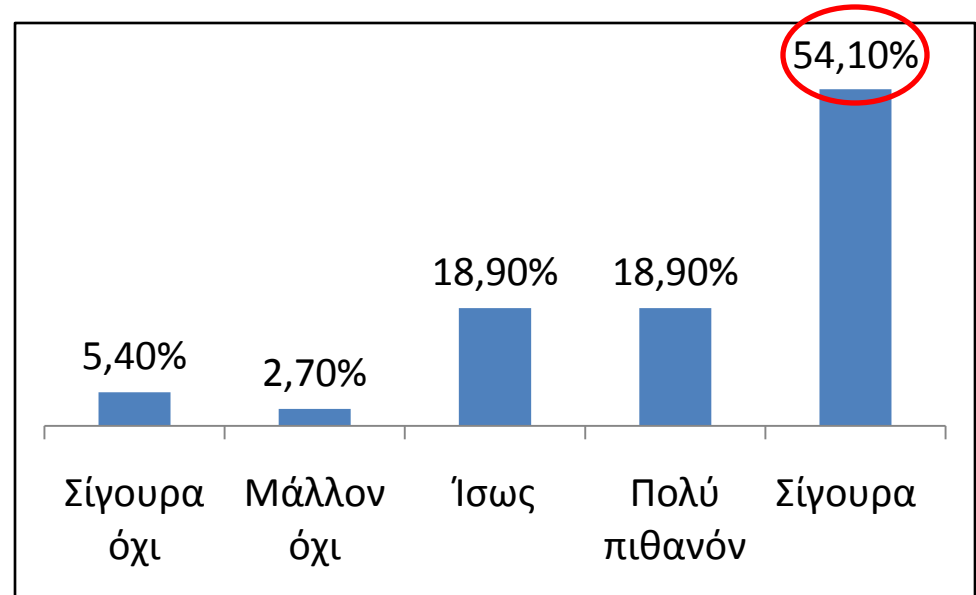

Αποτελέσματα ΜΠ5

Προηγούμενη εμπειρία διδασκαλίας

- δεν είχε ποτέ διδαχθεί με παρόμοιο τρόπο διδασκαλίας

Ωστόσο, η πλειοψηφία δήλωσε επιθυμία να διδαχτούν και στο μέλλον με παρόμοια μέθοδο

Επιθυμία για παρόμοια διδασκαλία στο μέλλον

Αποτελέσματα ΜΠ5

Ποσότητα διαλόγων	122
Συμφωνία επισημειωτών	100%
Ποσοστό επιθ. συμπεριφοράς	0%
Αξιολόγηση διαλόγων	17,01

συντριπτική πλειοψηφία:

- θετική εμπειρία - το θεώρησαν πολύ ενδιαφέρον
- ικανοποίηση από το αντικείμενο του έργου: αποτέλεσμα συμμετοχής (επιλογή θέματος, σχεδιασμός και εφαρμογή)

πλειοψηφία: δεν χρειάστηκε βοήθεια από τους εκπαιδευτικούς & δεν είχε ιδιαίτερο βαθμό δυσκολίας

- Συμμετοχή μαθητών στην επιλογή θέματος: αύξηση πρόθεσης συμμετοχής σε παρόμοια προγράμματα στο μέλλον
- επίπεδο συνεργασίας : επηρέασε θετικά εμπειρία και συμπεριφορά
- αποτελεσματική συνεργασία: οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης - αποτύπωση στους διαλόγους (υψηλού επιπέδου)-κανένα περιστατικό επιθετικής συμπεριφοράς

Φαίνεται ότι η οργανωμένη, στοχευμένη συνεργατική δραστηριότητα δημιουργεί δεσμούς μεταξύ των μελών και λειτουργεί αποτρεπτικά για την εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς.

ΕΕ : πώς επηρεάζει την επιθετική συμπεριφορά στις ΔΚΜ

α) η δυνητικοποίηση;

β) η συστηματική διδασκαλία;

γ) η συνεργατική μάθηση;

δ) η ένταξη επιθετικών μελών;

- δυνητικοποίηση: θετικά αποτελέσματα
- δόμηση ΔΚΜ: απαιτεί χρόνο
- συστηματική διδασκαλία: απαραίτητη

Το χαμηλό ποσοστό συστηματικής διδασκαλίας συσχετίζεται άμεσα με το υψηλό ποσοστό συνομιλιών "εκτός θέματος", το οποίο με τη σειρά του συσχετίζεται με το υψηλό ποσοστό επιθετικής συμπεριφοράς.

- στοχευμένη δραστηριότητα: αποτροπή επιθετικής συμπεριφοράς
- επιθετική συμπεριφορά: κυρίως σε διαλόγους εκτός θέματος
- συνεργασία ΚΜ: δυσκολίες –χρειάζεται προσοχή – ΜΠ3: ο μεγάλος αριθμός ατόμων δεν επέτρεψε να επιτευχθεί η ενσωμάτωση στους κοινοτικούς κανόνες
- ένταξη επιθετικών μελών σε ΔΚΜ: δυνατή η τροποποίηση συμπεριφοράς

εσωτερικός λόγος - βελτίωση:

- επιπέδου συνεργατικότητας
- ποιότητας τεχνουργημάτων
- συνοχής ΔΚΜ
- λειτουργεί αποτρεπτικά στην εκδήλωση επιθετικής συμπεριφοράς
- δείκτης εύρωστης ΔΚΜ

Υλοποίηση κοινοτικού έργου:

- πλαίσιο για μεταστροφή κινήτρων

- «επιθετικά» μέλη: δέος ενώπιον της κοινότητας
- εκτελούν τα καθήκοντά τους στα πλαίσια των ομάδων τους-μιλούν μόνο όσο χρειάζεται, σχετικά με τα καθήκοντα τους, "ξεχνώντας" την επιθετική συμπεριφορά τους
- Κοινότητα: καθορίζει τους κανόνες της και "επιβάλλει" τροποποίηση της συμπεριφοράς των μελών της
- Τροποποίηση συμπεριφοράς με αυτοπροωθούμενα, εσωτερικά κίνητρα, για αποδοχή και συμμετοχή στην κοινότητα
- Φόβος μη αποδοχής από την κοινότητα: κίνητρο για τροποποίηση συμπεριφοράς
- δημοκρατικός τρόπος, χωρίς να παραβιάζεται το δικαίωμα ελεύθερης επιλογής και έκφρασης

- Μέλη κοινότητας: έχουν το δικαίωμα να μιλούν, ακόμη και όταν παραμένουν σιωπηλά
- Αυτό οδηγεί σε αυτοσυντηρούμενη και μόνιμη τροποποίηση συμπεριφοράς
- κοινότητα :εκ των πραγμάτων δημοκρατική-οι κανόνες δεν επιβάλλονται από "έξω" - εσωτερικά δομημένοι-συμμετοχή όλων των μελών της-δημιουργία κουλτούρας της κοινότητας
- Φόβος: κίνητρο που οδηγεί στη σιωπή των επιθετικών μελών, αντιμετωπίζοντας τον εσωτερικό λόγο της κοινότητας
- υλοποίηση έργου εντός του πλαισίου των ΔΚΜ: δυνατότητα ικανοποίησης ατομικών κινήτρων των μελών δημιουργώντας ταυτόχρονα ένα συνολικό κοινοτικό έργο- δόμηση κουλτούρας κοινότητας –μεταστροφή ιδιοτελών ατομικών κινήτρων σε κοινοτικά (αποδεκτά εντός των ορίων που θέτει η κοινότητα)

- εκδήλωση παραβατικής/επιθετικής συμπεριφοράς: συνήθως αποτέλεσμα ικανοποίησης τέτοιων ατομικών κινήτρων
- *Τα κίνητρα αυτά μπορούν να ικανοποιηθούν μέσω της συμμετοχής σε μια ΔΚΜ, με στόχο την υλοποίηση ενός κοινοτικού έργου*
- επίπεδο ανάπτυξης εσωτερικού λόγου: δείκτης ύπαρξης εύρωστης ΔΚΜ-σχετίζεται άμεσα με τη βελτίωση του επιπέδου συνεργατικότητας, τη βελτίωση του επιπέδου επικοινωνίας, καθώς και με την ποιότητα των τεχνουργημάτων
- *Η αύξηση του εσωτερικού λόγου βελτιώνει τη συνοχή των ΔΚΜ και λειτουργεί αποτρεπτικά στην εκδήλωση επιθετικής/παραβατικής συμπεριφοράς*

ΔΚΜ: κατάργηση χωροχρονικών περιορισμών- δυνατότητες για ενεργή συμμετοχή μελών με φυσικές ή μαθησιακές δυσκολίες- δυνατότητα καταγραφής ιστορίας κοινοτικού έργου και συμπεριφοράς μελών – μελέτη πορείας έργου κατά την υλοποίηση -ανατροφοδότηση

Μέλη: δεσμεύονται δημόσια (εντός του δημόσιου δυνητικού κοινοτικού χώρου) έναντι της κοινότητας, για την υλοποίηση του έργου και για την τήρηση των κοινοτικών κανόνων-οδηγούνται στη συλλογική μάθηση, επωφελούμενα και από τη ΖΕΑ της κοινότητας και ταυτόχρονα τα κίνητρα τους μεταστρέφονται, ώστε να είναι αποδεκτά από την κοινότητα

- δυνητικοποίηση ΦΚΜ: δύναται να λειτουργήσει ευεργετικά –δεδομένων προϋποθέσεων (χρόνος, στοχευμένη δραστηριότητα, συστηματική διδασκαλία)-μέλη αξιοποιούν το δυνητικό περιβάλλον και τις δυνατότητες που τους προσφέρει
- διαμοιρασμός ιδεών και τεχνουργημάτων, χωρίς εξάρτηση από συγκεκριμένο χώρο και χρόνο
- Διατυπώνουν απόψεις επί αυτών και παράγεται γόνιμος, στοχευμένος (on task) διάλογος, προάγοντας τη συνεργατικότητα
- Δημιουργείται ένας δυνητικός χώρος ενδυνάμωσης των δεσμών της κοινότητας και δημιουργίας κοινής κοινοτικής κουλτούρας
- Δάσκαλος: δυνητικό συνεργατικό περιβάλλον: επιπλέον δυνατότητες από ΦΚΜ

Τόσο οι ομότιμοι, όσο και ο/η δάσκαλος/-α, δύνανται να λειτουργούν ως ανατροφοδότες, ενισχυτές, τηρητές ορίων και διαμορφωτές αποδεκτής συμπεριφοράς

Όταν τα κίνητρα δύνανται να ικανοποιηθούν μέσω της συμμετοχής σε μια ΔΚΜ, "ματαιώνεται" η ικανοποίηση τους δια της παραβατικής συμπεριφοράς.

*Έτσι, και τα ατομικά κίνητρα ικανοποιούνται και η κοινότητα ωφελείται.
Η ΔΚΜ αποτελεί τον "τόπο" μεταστροφής των ατομικών/παραβατικών κινήτρων σε κοινοτικά/συλλογικά αποδεκτά.*

Δημοσιεύσεις

1. Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Virtual learning communities (VLCs) rethinking: Collaboration between learning communities. *Education and Information Technologies*, 1-17. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10132-4> <https://rdcu.be/b1KyD>
2. Nikiforos, S., & Kolyvas, S. (2020). STEM and Collaborative Learning: An Alternative Approach. *European Journal of Engineering Research and Science*, (CIE), 12-16. <https://doi.org/10.24018/ejers.2020.0.CIE.1793>
3. Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Virtual learning communities (VLCs) rethinking: Influence on behavior modification -Bullying detection through Machine Learning and Natural Language Processing. *Journal of Computers in Education*. DOI: 10.1007/s40692-020-00166-5 <https://rdcu.be/b4tzv>
4. Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2018). Virtual learning communities (VLCs) rethinking: the virtualization process. *Journal of Computers in Education*, 5(4), 481-497. <https://doi.org/10.1007/s40692-018-0125-x> <https://rdcu.be/bah3a>
5. Nikiforos, S., & Kolyvas, S. (2019). STEM and Collaborative Learning: An Alternative Approach. *11th Conference on Informatics in Education, CIE 2019*, Piraeus.

Δημοσιεύσεις

6. Nikiforos S., Tzanavaris S., Kermanidis K.L. (2017). Bullying in Virtual Learning Communities. In: Vlamos P. (eds) *GeNeDis 2016. Advances in Experimental Medicine and Biology*, vol 989. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-57348-9_18
7. Nikiforos, S., & Kermanidis, K., L. (2014). Inner Speech, Dialogue Text and Collaborative Learning in Virtual Communities. *Proceedings of the First Italian Conference on Computational Linguistics CLiC-it 2014 & the Fourth International Workshop EVALITA 2014*, Pisa University Press srl, 9-11 December 2014, vol. I, pp. 275-280 [url](#)
8. Nikiforos, S., Tzanavaris, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Bullying Behavior and Project-based Activities in Virtual Learning Communities (VLCs). *5th South-East Europe Design Automation, Computer Engineering, Computer Networks and Social Media Conference (SEEDA-CECNSM 2020)*. Corfu, Greece, 2020, pp. 1-5. [DOI: 10.1109/SEEDA-CECNSM49515.2020.9221829](https://doi.org/10.1109/SEEDA-CECNSM49515.2020.9221829)
9. Tzanavaris, S., Nikiforos, S., & Kermanidis, K. L. (2020). Virtual Learning Communities (VLCs) rethinking: From negotiation and conflict to prompting and inspiring. *Education and Information Technologies*. **26**, 257–278. <https://doi.org/10.1007/s10639-020-10270-9>
<https://rdcu.be/b5qGK>

